

НАРЕДБА № 5 ОТ 6 АПРИЛ 2006 Г. ЗА ДИАГНОСТИКАТА, ПРОФИЛАКТИКАТА И КОНТРОЛА НА МЕСТНИТЕ ПАРАЗИТОЗИ

Издадена от Министерството на здравеопазването

Обн. ДВ. бр.40 от 16 Май 2006г., изм. и доп. ДВ. бр.37 от 9 Май 2017г.

Раздел I. Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се уреждат условията и редът за диагностиката, профилактиката и контрола на местните паразитози.

Раздел II. Организация на диагностиката, профилактиката и контрола на местните паразитози

Чл. 2. Министерството на здравеопазването ръководи, контролира и координира дейностите по диагностиката, профилактиката и контрола на местните паразитози.

Чл. 3. При осъществяване на дейностите по чл. 2 Министерството на здравеопазването се подпомага от националния консултант по паразитология и експерти от Националния център по заразни и паразитни болести, които:

1. анализират паразитологичната обстановка в страната и предлагат противоепидемични и профилактични мерки;
2. разработват проекти на национални програми за профилактика, лечение и контрол на паразитните болести;
3. участват в разработването на нормативната база за профилактика и контрол на паразитозите;
4. (изм. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.) осъществяват научно-методично ръководство на регионалните здравни инспекции (РЗИ) по диагностиката, профилактиката и контрола на местните паразитози.

Чл. 4. (1) (Изм. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.) Специализирани териториални органи за диагностика, профилактика и контрол на местните паразитози са РЗИ.

(2) При осъществяване на функциите си органите по ал. 1:

1. анализират паразитологичната обстановка в региона, разработват, координират и контролират изпълнението на регионалните програми за профилактика и контрол на паразитните болести;
2. (изм. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.) извършват лабораторна диагностика на паразитозите по епидемични, профилактични и клинични показания;
3. извършват паразитологични изследвания за чревни паразитози на децата от детските заведения и специализираните институции за предоставяне на социални услуги;
4. организират и извършват епидемиологични проучвания на местните паразитози в региона;
5. упражняват паразитологичен контрол на външната среда;
6. водят санитарно-паразитологични досиета на детските заведения и ендемичните за

геохелминтози населени места в региона;

7. ръководят методично, консултират и контролират лечебните заведения по профилактиката, надзора и контрола на паразитните болести;

8. (изм. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.) осъществяват съвместна дейност по контрола на паразитозите с регионалните структури на Българската агенция по безопасност на храните, обществените организации, органите на местното самоуправление и местната администрация.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.) При оформянето на досиетата по ал. 2, т. 6 РЗИ събира и съхранява информацията относно здравно-хигиенната характеристика на детските заведения и ендемичните за геохелминтози населени места в региона, проведените паразитологични изследвания на хората и външната среда и получените резултати, организирани профилактични и здравно-промотивни мерки и сроковете за провеждането им.

Чл. 5. Медико-диагностичните лаборатории извършват профилактични паразитологични изследвания и изследвания по клинични показания.

Чл. 6. (Изм. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.) До 5-о число на всеки месец медико-диагностичните лаборатории предоставят информация на РЗИ за броя на изследваните лица по видове паразитози, както и за диагностицираните видове паразити съгласно приложение № 1.

Чл. 7. (Изм. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.) До 15-о число на всеки месец РЗИ изпращат в Националния център по заразни и паразитни болести (НЦЗПБ) обобщена информация за регистрираните паразитози в региона съгласно приложение № 1.

Чл. 8. (Доп. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.) Кабинетите по медицинска паразитология към лечебните заведения и амбулаториите за специализирана медицинска помощ по медицинска паразитология извършват специализирана консултативна медицинска помощ по проблемите на местните паразитози.

Чл. 9. Хоспитализацията и лечението на болни с паразитози се извършва в специализираните отделения по паразитни и тропически болести или отделения по вътрешни или детски болести към многопрофилните болници за активно лечение.

Чл. 10. Лицата с установени паразитни болести подлежат на регистрация, съобщаване и отчет съгласно Наредба № 21 от 2005 г. за реда за регистрация, съобщаване и отчет на заразните болести (ДВ, бр. 62 от 2005 г.).

Чл. 11. Преболедувалите от местни паразитози подлежат на диспансерно наблюдение съгласно Наредба № 39 от 2004 г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията (ДВ, бр. 106 от 2004 г.).

Раздел III.

Профилактика и контрол на контактните паразитози

Чл. 12. Медицинските специалисти в здравните кабинети в детските градини и училищата, домовете за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителски грижи, и специализираните институции за предоставяне на социални услуги предприемат профилактични и контролни мерки спрямо контактните паразитози.

Чл. 13. (Изм. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.) Регионалните здравни инспекции осигуряват организацията на масовите профилактични изследвания в заведенията по чл. 12, материалите за пробонабиране и микроскопското изследване на пробите.

Чл. 14. Децата, постъпващи в детски заведения и след отсъствие от тях в продължение на повече от два месеца се приемат отново след представяне на отрицателен резултат от изследване за чревни хелминти и протозои.

Чл. 15. (1) При провеждане на профилактични изследвания за контактни паразитози медицинското лице, обслужващо заведенията по чл. 12:

1. (изм. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.) взема материали за изследване и ги изпраща в РЗИ;
2. уведомява общопрактикуващия лекар на опаразитеното лице, когато в заведението няма лекар;
3. (изм. и доп. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.) след приключване на лечението изпраща в РЗИ списък на лекуваните лица съгласно приложение № 1а.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.) Лечението на откритите опаразитени лица при профилактични изследвания или по епидемични показания се извършва, без да се отстраняват от колектива.

(3) След приключване на лечението на лицата с контактни паразитози се извършват контролни изследвания на 10-ия и 20-ия ден.

Чл. 16. (Изм. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.) За предотвратяване разпространението на местните паразитози в заведенията по чл. 12 по епидемични показания РЗИ може да разпорежи допълнителни профилактични и противоепидемични мероприятия.

Чл. 17. (Изм. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.) При установяване на опаразитеност в заведенията по чл. 12 РЗИ извършва санитарно-паразитологично изследване на външната среда.

Чл. 18. За недопускане разпространението на контактни паразитози в заведенията по чл. 12 ръководството и служителите осигуряват спазването на задължителен санитарно-хигиенен режим.

Раздел IV. Профилактика и контрол на геохелминтозите

Чл. 19. (Изм. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.) Регионалните здравни инспекции и лечебните заведения:

1. предприемат мерки за намаляване на геохелминтозите - аскаридоза и трихоцефалоза, и за ликвидиране на огнищата в ендемични за тези паразитози населени места;

2. (изм. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.) провеждат ежегодно репрезентативни изследвания по епидемични показания на не по-малко от 10 % от населението в ендемични за геохелминтози населени места за откриване на инвазираните лица и определяне на степента на ендемичност.

Чл. 20. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.) Регионалните здравни инспекции прекратяват наблюдението на картотекираните за аскаридоза и трихоцефалоза населени места и огнища при липса на регистрирани опаразитени лица в три последователни години и отрицателни паразитологични резултати от изследванията на околната среда в 5 последователни години.

Раздел V.

Профилактика и контрол на хелминтозоозите

Чл. 21. (1) (Изм. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.) Регионалните здравни инспекции съвместно с лечебните заведения провеждат профилактика, лечение и контрол на хелминтозоозите - ехинококоза, трихинелоза и тениидози при хората, и вземат мерки за тяхното ограничаване.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.) На национално ниво със заповед на министъра на здравеопазването и министъра на земеделието и храните се създава Национална междуведомствена комисия за контрол на зооозите, в която участват и експерти от НЦЗПБ.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.) На регионално ниво със заповед на областния управител се създава регионална междуведомствена комисия за борба със зооозите, в която участва и паразитолог от РЗИ.

(4) Комисиите по ал. 2 и 3 анализират състоянието на хелминтозоозите по хората и животните и предлагат конкретни мерки с цел ограничаване и намаляване разпространението им.

Чл. 22. (Изм. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.) При получаване на информация за случай на ехинококоза регионалните здравни инспекции извършват епидемиологично проучване и в срок до 14 дни от получаване на бързото известие за случая попълват карта за епидемиологично проучване съгласно приложение № 2.

Чл. 23. (Изм. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.) Всяко тримесечие РЗИ изпраща в НЦЗПБ обобщена информация за регистрираните случаи на ехинококоза и попълнените карти с данните от епидемиологичните проучвания.

Чл. 24. (Изм. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.) Регионалните здравни инспекции съобщават на общопрактикуващите лекари активно откритите серопозитивни за хелминтозоозии лица с цел уточняване на диагнозата и провеждане на лечение.

Чл. 25. (Изм. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.) При възникване на епидемичен взрив от трихинелоза РЗИ:

1. извършва епидемиологично проучване на съобщените случаи и попълва карта за епидемиологично проучване на случай с трихинелоза съгласно приложение № 3;
2. предприема противоепидемични мерки за ликвидиране на взрива;
3. регистрира всички лица, консумирали съмнително за трихинелоза месо, осигурява серологичното изследване и ги насочва към общопрактикуващия им лекар за уточняване на диагнозата;
4. (изм. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.) уведомява областната дирекция на Българската агенция по безопасност на храните, на територията на която е възникнал взривът и съвместно извършват паразитологично изследване на съмнителното за инвазия с трихинелни ларви месо;
5. (изм. и доп. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.) до 5 дни след приключване на епидемичния взрив изпраща в Министерството на здравеопазването и НЦЗПБ кратък епидемиологичен анализ за причините за взрива и предприетите мерки за ликвидирането му, както и попълнените карти, съдържащи данни от епидемиологичното проучване на трихинелозен взрив съгласно приложение № 4.

Чл. 26. (Изм. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.) При получаване на информация за случай на тениидози РЗИ извършват епидемиологично проучване и в срок до 14 дни от получаване на бързото известие за случая попълват карта за епидемиологично проучване съгласно приложение № 5.

Чл. 27. (Изм. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.) Органите, осъществяващи ветеринарно-санитарен контрол при кланичен месодобив, съобщават на РЗИ за открити цистицеркозни животни. В 14-дневен срок след получаване на съобщението РЗИ извършва епидемични проучвания и паразитологични изследвания на всички лица, свързани с отглеждането на тези животни.

Чл. 28. (Изм. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.) На всяко тримесечие РЗИ и областната дирекция по безопасност на храните обменят информация за откритите случаи в региона на тениидози по хората и цистицеркоза по животните.

Чл. 29. (Изм. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.) Всяко тримесечие РЗИ изпраща в НЦЗПБ обобщена информация за регистрираните случаи на тениидози и попълнените карти за епидемиологично проучване на случаи с тениаринхоза/тениоза.

Чл. 29а. (Нов - ДВ, бр. 37 от 2017 г.) Всяка година в срок до 30 април НЦЗПБ изпраща в Министерството на здравеопазването анализ на паразитологичната обстановка в страната за предходната година.

Раздел VI. Паразитологичен надзор и контрол на околната среда

Чл. 30. (Изм. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.) Регионалните здравни инспекции извършват контрол на околната среда с паразитологични изследвания на вода и утайки от пречиствателни станции, вода от напоителни системи с отпадъчни води, вода, предназначена за питейно-битови цели от питейни водоизточници, почва от зеленчукови градини, плодове и зеленчуци от търговската

мрежа и пясък от детски площадки.

Чл. 31. (Изм. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.) Регионалните здравни инспекции извършват контрол на околната среда с паразитологични изследвания в заведенията по чл. 12.

Заключителни разпоредби

Параграф единствен. Наредбата се издава на основание чл. 60, ал. 5 от Закона за здравето и отменя Наредба № 3 от 1997 г. за профилактиката, лечението и контрола на местните паразитози.

НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 5 ОТ 2006 Г. ЗА ДИАГНОСТИКАТА, ПРОФИЛАКТИКАТА И КОНТРОЛА НА МЕСТНИТЕ ПАРАЗИТОЗИ

(ОБН. - ДВ, БР. 37 ОТ 2017 Г.)

§ 22. Навсякъде в наредбата думите "регионалните инспекции за опазване и контрол на общественото здраве" и "РИОКОЗ" се заменят съответно с "регионалните здравни инспекции" и "РЗИ".

Приложение № 1 към чл. 6 и 7

(Изм. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.)

От тях положителни							
РПХА							
От тях положителни:							
ELISA							
От тях положителни:							
Други имунологични методи							
От тях положителни:							

* Находките се описват по вид на открития паразит в забележка.

** При откриване на *T.solium* се описва в забележка.

Забележка. Данните по ред 1 в таблицата касаят абсолютния брой лица, изследвани паразитологично в лабораторията за месеца. и тропическа медицина") до 15-о число на следващия месец.

Дата:

Приложение № 1а към чл. 15, ал. 1, т. 3

(Ново - ДВ, бр. 37 от 2017 г.)

РЗИ гр.

СПИСЪК НА ЛИЦАТА, НА КОИТО Е ПРОВЕДЕНО ПРОТИВОПАРАЗИТНО ЛЕЧЕНИЕ

ЗАВЕДЕНИЕ (ДЕТСКО, УЧЕБНО, ДРУГО)

гр. (с.) Община

<u>№</u>	<u>ИМЕ, ФАМИЛИЯ</u>	<u>ГОДИНИ</u>	<u>ВИД НА ПАРАЗИТА</u>	<u>ДАТА НА ОТКРИВАНЕ</u>	<u>ЛЕЧЕНИЕ</u>		<u>КОНТРОЛНО ИЗСЛЕДВАНЕ</u>	
					<u>ДАТА</u>	<u>ПРЕПАРАТ</u>	<u>ДАТА</u>	<u>РЕЗУЛТАТ</u>

Приложение № 2 към чл. 22

(Изм. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.)

КАРТА

за епидемиологично проучване на случай с ехинококоза

№ □□□□

1. РЗИ гр.

2. Име на пациента

3. Пол: 1 мъж / 2 жена

4. Местоживеене: 1 град; 2 село

5. Ул. (№) община

6. Предишно местоживеене: 1 град; 2 село

7. Образование: 1 без образование/ 2 основно/ 3 средно/ 4 висше

8. Настояща професия

9. Предишна професия

10. Месторабота

11. Как е диагностицирано заболяването: 1 активно; 2 пасивно

12. Начало на първите клинични оплаквания
дата

13. Кога е потърсил лекарска помощ
дата

14. Първоначална диагноза

15. Окончателна диагноза

а) дата

б) ехинокок на: 1 черен дроб; 2 бял дроб; 3 мозък; 4 слезка; 5 бъбреци; 6 костна система;
7 мезентериум; 8 множествена; 9 други

в) 1 първична; 2 рецидив

16. Място на хоспитализация (дата)

17. Дата на изписване

18. Дата на операцията от ехинокок

19. Серологични изследвания (резултати):

тест	дата	резултат
.....
.....
.....

първоначален резултат: 1 положителен; 2 отрицателен; 3 не е изследван

20. Клинични данни.....
.....
.....

21. Образна диагностика

а) рентгенография на бели дробове.....
.....

б) ехография на коремни органи.....
.....

в) КАТ.....
.....

22. Провеждано консервативно лечение (дата, препарати, схема)
.....

23. Изход на заболяването: а) оздравял - 1 да; 2 не;

б) рецидиви: 1 да; 2 не <input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/>
	година	година	година

в) усложнения: 1 да; 2 не

какви

г) умрял (дата)

24. Има ли куче: а) 1 да; 2 не

б) от колко време (години)

25. Дехелминтизирано ли е: 1 да; 2 не

26. Храни ли се с термично необработени продукти (вътрешни органи и др.)
 1 да; 2 не
27. Болният имал ли е контакт с друго куче: 1 да; 2 не
28. Консумирал ли е неизмити плодове, зеленчуци и др.: 1 да; 2 не
29. Знае ли болният как става заразяването: 1 да; 2 не
30. Съобщаване от лечебното заведение в РЗИ:
 а) 1 бързо известие; 2 телефон; 3 факс; 4 електронна поща; 5 не е съобщено
 б) дата □□□□□□
31. Други епидемиологични данни (вкл. проведени мерки)

32. Класифициране на случая: 1 вероятен; 2 потвърден

Забележка. Картата се попълва в 2 екземпляра. Единият екземпляр се съхранява в РЗИ, другият се изпраща в НЦЗПБ всяко тримесечие.

Дата: Извършил проучването:
.....
(подпис, име, фамилия, длъжност)

Приложение № 3 към чл. 25, т. 1
 (Изм. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.)

КАРТА
 за епидемиологично проучване на случай с трихинелоза
 № □□□□

1. РЗИ гр.

2. Пациент

3. Възраст

4. Пол: 1 мъж / 2 жена

5. Местоживеене: 1 град; 2 село

ул. (№) Община

6. Професия.....

7. Образование: 1 без образование/ 2 основно/ 3 средно/ 4 висше

8. Месторабота

9. Как е диагностицирано заболяването: 1 активно; 2 пасивно

10. Начало на първите клинични оплаквания
дата

11. Кога е потърсил лекарска помощ?
дата

12. Първоначална диагноза
дата

13. Уточнена диагноза
дата

14. Къде е лекуван? 1 болница; 2 амбулаторно

15. Място на хоспитализация
дата

16. Дата на изписване

17. Паразитологични изследвания (резултати)

а) дата

б) материал

в) резултат: 1 положителен; 2 отрицателен, 3 не е изследван

18. Серологични изследвания (резултати):

дата	тест	резултат
.....
.....
.....

Първоначален резултат: 1 положителен; 2 отрицателен; 3 граничен; 4 не е изследван

19. Параклинични изследвания: (резултати)

а) дата

б) еозинофилия: (1) до 10 %; (2) 10 - 20 %; (3) 20 - 50 %; (4) >50 %; (5) не

в) левкоцитоза: 1 да; 2 не

20. Клинични данни.....

.....

форма: 1 асимптомна, 2 клинично изявена

21. Проведено лечение (дата, препарати, схема)

.....

22. Изход на заболяването: а) оздравял - 1 да; 2 не;

б) усложнения: 1 да; 2 не

в) умрял: дата

23. Знае ли болният как става заразяването? - 1 да; 2 не

24. Консумирал ли е месо или месен продукт?

а) 1 от домашна свиня; 2 от дива свиня; 3 от мечка; 4 друго; 5 не е консумирал

- б) 1 еднократно; 2 многократно
- в) кога за последен път?
дата
25. Откъде са придобити: 1 от лично стопанство; 2 от търговска мрежа
3 заведения за обществено хранене; 4 лов; 5 други
-
26. При източник домашна свиня (отглеждане): 1 в стопанския двор; 2 свободно; 3 и двете
27. Кога е заклано или отстреляно животното
дата
28. Къде
област
29. Предварителен ветеринарно-санитарен контрол на месото:
1 положителен резултат; 2 отрицателен резултат; 3 не е провеждан
30. Консумирали ли са членовете на семейството му и/или познати
от същото месо или месен продукт? 1 да; 2 не
(приложете списък с имена, адреси, анамнестични данни и резултати от проведени изследвания)
31. Вероятен източник на инвазията
1 домашна свиня, 2 дива свиня, 3 мечка, 4 други
32. Съобщаване от лечебното заведение в РЗИ:
а) 1 бързо известие; 2 телефон; 3 факс; 4 електронна поща; 5 не е съобщено;
б) дата
33. Съобщаване в МЗ: а) 1 телекс; 2 телеграма; 3 факс; 4 електронна поща; 5 не е съобщено
б) дата
34. Други епидемиологични данни (вкл. проведени мерки)
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
35. Класифициране на случая: 1 вероятен; 2 потвърден

Забележка. Картата се попълва в 3 екземпляра. Единият екземпляр се съхранява в РЗИ, другите се изпращат в МЗ и НЦЗПБ 5 дни след приключване на взрива.

Дата:

Извършил проучването:

.....
(подпис, име, фамилия, длъжност)

Приложение № 4 към чл. 25, т. 5

(Изм. и доп. - ДВ, бр. 37 от 2017 г.)

1. РЗИ гр.
2. Пациент
3. Възраст
4. Местоживеене: 1 град; 2 село
ул. (№) община
5. Професия
6. Образование: 1 без образование/ 2 основно/ 3 средно/ 4 висше
7. Месторабота
8. Как е диагностицирано заболяването: 1 активно; 2 пасивно
9. Кога е започнало отделянето на членчета
дата
10. Кога е потърсил лекарска помощ?
дата
11. Първоначална диагноза
12. Окончателна диагноза
13. Паразитологични изследвания
дата материал резултат: 1 положителен; 2 отрицателен

14. Клинични данни
15. Проведено лечение (дата, препарати, схема)
16. Къде е лекуван? 1 болница; 2 амбулаторно
17. Знае ли болният как става заразяването? 1 да; 2 не
18. Консумирал ли е месо или месен продукт?
1 телешко; 2 говеждо; 3 свинско; 4 не е консумирал
19. Консумирали ли са членовете на семейството му и/или познати от същото
месо или месен продукт? 1 да; 2 не
(приложете списък с имена, адреси, анамнестични данни и резултати от проведени изследвания)
20. Обича ли да яде сурово или полусурово месо или месни продукти?
1 да, 2 не
21. Предварителен ветеринарно-санитарен контрол на месото:
резултати: 1 положителен; 2 отрицателен; 3 не е проведен
22. Къде се храни? 1 в дома; 2 на работното място; 3 другаде
23. Отглежда ли едър рогат добитък/свине? 1 да; 2 не
24. Как ги отглежда? 1 в стопанския двор; 2 свободно; 3 и двете
25. Съобщаване от лечебното заведение в РЗИ:
а) 1 бързо известие; 2 телефон; 3 факс; 4 електронна поща; 5 не е съобщено
б) дата
26. Други епидемиологични данни (вкл. вероятен източник и проведени мерки)
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Забележка. Картата се попълва в два екземпляра. Единият екземпляр се съхранява в РЗИ, другият се изпраща в НЦЗПБ всяко тримесечие.

Дата:

Извършил проучването:

.....

(подпис, име, фамилия, длъжност)